

CARLO COLLODI (1825-1890) és el pseudònim de l'escriptor italià Carlo Lorenzini, el qual encertà a crear el personatge i la història de Pinotxo. Una història que ha estat tantes vegades traduïda com traïda: en efecte, amb *Les aventures de Pinotxo* (*Història d'un titellat*, Collodi, tot i no abandonar l'orientació alleccionadora, va renovar les característiques del conte moralitzador tradicional, introduent-hi nombrosos elements de fabulació; però, al mateix temps – i potser per això s'ha convertit en una part imprescindible de cadascú de nosaltres –, sabé donar vida a un dels somnis més pregonis dels homes i les dones que ens reconeixem dins aquesta història d'un ninot de fusta amb vida, que intenta d'assolir la bondat, la sinceritat, una conducta ètica, travessant una selva de dificultats – entre les quals, per cert, ell mateix no és la menor –, fins a acabar convertint-se en un xicot, una persona, només quan...

El pobre Gepeto s'esforçava per retallar-lo, però, com més el retallava i l'acurtava, més s'allargava aquell nas impertinent.

Després del nas va fer la boca.

Encara no l'havia acabada de fer, quan aquesta va començar a riure's i a prendre-li el pèl.

—Deixa de riure'! —va dir Gepeto enutjat, però va ser com si parlàs amb la paret.

—Et dic que deixes de riure'! —va exclamar amb veu amenaçadora.

Aleshores la boca va deixar de riure, però va traure fora tota la llengua.

Gepeto, per tal de no llançar a perdre les seues coses, va fingir que no se n'adonava i va continuar treballant. Després de la boca va fer el mentó, el coll, els múscles, la panxa, els braços i les mans.

Acabades les mans, Gepeto va sentir com li llevaven la perruca del cap. Es va girar i què va veure? Va veure la seua perruca groga en mans de la titella.

—Pinotxo!... Torna'm de seguida la meua perruca.

I Pinotxo, en comptes de tornar-li-la, se la va encasquetar al cap i es va quedar a sota mig ofegat.

Davant aquella descarada i ridícula gràcia, Gepeto es va posar trist i malencònic, com mai no ho havia estat en tota la seua vida, i girant-se cap a Pinotxo li va dir:

—Que n'ets, de dolent, fill meu: encara no estàs acabat i ja comences a faltar a ton pare! Malament, fill meu, malament!

I es va etxugar una llàgrima.

Encara li mancaven fer les cames i els peus.

Quan Gepeto va acabar de fer els peus, va sentir un colp de peu a la punta del nas.

«M'ho meresc! —va dir-se aleshores—. Hauria d'haver-hi pensat abans: ara ja és tard.»

A continuació va agafar la titella per les aixelles i la va col·locar al terra de la cambra, per deixar que caminàs.

prenent un martell de fusta del taulell, el va llançar al Grill que parlava.

Potser no volia colpejar-lo de debò, però el cas és que per desgràcia li va pegar al cap, de tal manera que el Grill només va tenir alè per dir «cri-cri-cri» i després es va quedar allà tes i pegat a la paret.

VII

GEPE TO RNA A CASA. REFÀ ELS PEUS DE LA
TITELLA I LI DÒNA EL DESDEJUNI QUE EL POBRE
HOME PORTAVA PER A ELL.

El pobre Pinotxo, encara amb molta son, no s'havia adonat que tenia els peus tots cremats. Per això, tan bon punt va sentir la veu de son pare, es va aixecar de la banqueta per despassar el forrellat. Tanmateix, trontollant dos o tres vegades, va caure de colp estès a terra.

En pegar contra terra va fer el mateix soroll que faria un munt de cullerots caiguts d'un cinqué pts.

—Obri'm! —cridava mentrestant Gepeto des del carrer.

—Pare, no puc —contestava la titella plorant i arrossegant-se per terra.

—Per què no pots?

—Perquè se m'han menjat els peus.

—I qui se'ls ha menjat?

—El gat —va dir Pinotxo, veient com es divertia el gat jugant amb alguns encenalls de fusta.

—Obri'm, et dic! —va repetir Gepeto—, si no, el gat ja te'l donaré jo a tu quan entre a casa!

—No puc posar-me dret, creieu-me. Oh, pobre de mi, pobre de mi, em tocarà caminar agenollat tota la vida!...

Gepeto, convençut que tots aquests sanglots eren una altra diableria de la titella, va pensar que era millor deixar-ho estar i, enfilant-se cap amunt per la façana, va entrar a casa per la finestra.

Al començament va voler dir i va voler actuar; després, però, en veure que el seu Pinotxo era estès a terra i que s'havia quedat sense peus, va notar com s'entendria, el va agafar ràpidament del

XII

EL TITELLAIRE MENJAFOC REGALA CINC MONEDES D'OR A PINOTXO, PERQUÈ LES PORTE A SON PARE GEPETO. PINOTXO, EN COMPTES DE FERHO, ES DEIXA ENTABANAR PER LA RABOSA I EL GAT I SE'N VA AMB ELLS.

A l'endemà, Menjafoc va cridar Pinotxo de banda i li va preguntar:

—Com es diu ton pare?

—Gepeto.

—I quin ofici té?

—El de pobre.

—Guanya molt?

—Guanya tot el que cal per no tenir mai un cèntim a la butxaca. Figure's que, per comprar-me les beceroles per a l'escola, va haver de vendre l'única casaca que duia al damunt: una casaca que, entre pedaços i sargits, era una veritable calamitat.

—Pobre diable, em fa pena. Heus aci cinc monedes d'or. Ves de seguida a portar-li-les i saluda'l de part meua.

Pinotxo, com us podeu imaginar, li ho va agrair mil voltes al titellaire. Va abraçar una a una totes les titelles de la Companyia, també els gendarmes i, fora de si de tan content com estava, es va posar en marxa per tornar-se'n a casa seua.

Però encara no havia fet ni mig quilòmetre quan es va trobar pel camí una Rabosa, coixa d'un peu, i un Gat, cec de tots dos ulls, els quals marxaven ençà i enllà, ajudant-se mútuament com a bons companys de desventura. La Rabosa, que era coixa, caminava recolzant-se en el Gat i el Gat, que era cec, es deixava guiar per la Rabosa.

—Bon dia, Pinotxo —li va dir la Rabosa, saludant-lo amablement.

—Com és que saps el meu nom? —va preguntar la titella.

XV

ELS ASSASSINS PERSEGUEIXEN PINOTXO I, EN ATRAPAR-LO, EL PENGEN D'UNA BRANCA DE L'ALZINA GRAN.

Aleshores la titella, abatuda, va estar a punt de tirar-se a terra i donar-se per vençuda, quan, en girar els ulls cap al voltant, va veure blanquejar a la llunyania, entre el verd obscur dels arbres, una caseta blanca com la neu.

«Si tingués prou alè per a arribar fins a aquella casa, potser em salvaria», va dir-se.

I sense trigar un minut, es va posar a córrer de nou pel bosc a tot escapar. Els assassins, sempre al darrere.

Després d'una carrera desesperada de quasi durs hores, va arribar panteixant a la porta de la caseta i hi va tocar.

Ningú no va respondre.

Va tornar a tocar amb major violència, perquè sentia com s'acostava la remor dels passos i l'alè sufocant i forçat dels seus perseguidors. El mateix silenci.

Adonant-se que tocar no conduïa a res, tan desesperat com estava, va començar a picar de peus i a pegar cabotades a la porta. Aleshores es va abocar a la finestra una preciosa Xiqueta, amb els cabells turquins i el rostre blanc com una imatge de cera, els ulls tancats i les mans creuades al pit, la qual, sense moure ni gens ni mica els llavis, va dir amb una veueta que semblava que vingués de l'altre món:

—En aquesta casa no hi ha ningú. S'han mort tots.

—Obri'm tu almenys! —va cridar Pinotxo plorant i encomanant-s'hi.

—Jo també estic morta.

—Morta? Aleshores què hi fas aquí, a la finestra?

XVIII

PINOTXO TORNA A TROBAR LA RABOSA I EL GAT I SE'N VA AMB ELLS A SEMBRAR LES QUATRE MO-
NEDES AL CAMP DELS MIRACLES.

Tal com podeu imaginar-vos-ho, la Fada va deixar que la titella ploràs i cridàs una mitja hora, a causa del nas, que no li passava per la porta de la cambra. Va fer això per tal de donar-li una severa lliçó i perquè corregís el vici tan lleig de dir mentides, el vici més lleig que pot tenir un xicot. Però, quan el va veure transfigurat i amb els ulls fora d'òrbita de tan desesperat com estava, aleshores, moguda per la pietat, va batre les mans. En sentir el senyal, van penetrar a la cambra, per la finestra, un miler d'ocells dels anomenats Fusters, els quals, posant-se sobre el nas de Pinotxo, van començar a picar-li'l tant i tant que en pocs minuts aquell nas enorme i disbaratat es va veure reduït a les seues dimensions naturals.

—Que en sou de bona, Fada meua —va dir la titella eixugant-se les llàgrimes—, i com us estime!

—Jo també l'estime —va respondre la Fada— i, si vols quedar-te amb mi, tu seràs el meu germanet i jo la teua germaneta.

—Em quedaria amb molt de gust..., però i el meu pobre pare?

—He pensat en tot. Ton pare ja ha estat advertit i, abans que siga de nit, serà aci.

—De debò? —va cridar Pinotxo saltant de la joia—. Aleshores, benivolguda Fada, si no us importa, m'agradaria anar a rebre'l. Tinc moltes ganes de poder-li fer una besada al pobre vell que tant ha patit per mi.

—Sí, ves, però ves amb cura de no perdre'l. Agafa el camí del bosc, i estaré segura que te'l trobaràs.

Pinotxo va marxar i, tot just entrant al bosc, va començar a

XX

ALLIBERAT DE LA PRESÓ, ES DISPOSA A TORNAR A CASA DE LA FADA; AL LLARG DEL CAMÍ, PERÒ, ES TROBA AMB UNA SERP HORRIBLE I DESPRÉS CAU AL CEP.

Figureu-vos l'alegria de Pinotxo quan es va sentir lliure. Sense posar-se a dir ni açò ni allò, se'n va eixir ben aviat de la ciutat i va reprendre el camí que havia de conduir-lo a la caseta de la Fada.

A causa de l'oratge, plovent com estava, el camí s'havia convertit en un pantà i hom caminava amb aigua fins a mitja cama. La titella, però, semblava no adonar-se'n. Turmentat per la passió de tornar a veure son pare i la seua germaneta de cabells turquins, corria a bots com un llebrer i en córrer les esquitxades li arribaven fins al barret. Mentrestant, anava dient-se:

«Quantes desgràcies m'han passat!... Però me les merec, perquè sóc una titella cabuda i capritxosa... I sempre vull fer les coses a la meua manera, sense atendre a aquells que m'estimen i tenen cent voltes més coneixement que jo... D'ara en avant em propose canviar de vida i convertir-me en un xic bo i obedient. Total, ara ja he vist ben bé que els xicots desobedients sempre tenen les de perdre i mai no en fan una a dretes... I mon pare, m'haurà esperat? El trobaré a ca la Fada? Pobre home, fa tant de temps que no el veig, que em mor de ganes d'abraçar-lo i de menjar-me'l a besades... I la Fada, em perdonarà la mala passada que li he fet?... I pensar que he rebut d'ella tants miraments i tantes atencions amoroses! I pensar que, si avui sóc encara viu, li ho dec a ella!... Però és que pot haver-hi un xicot més desagrat i sense cor que jo?»

Mentre deia això, es va parar de sobte espantat i va retrocedir quatre passes.

coes, ja desapareixia entre les onades, ja tornava a surar. Pinotxo, dret en la punta d'un escull molt alt, no deixava de cridar son pare pel seu nom i de fer-li molts senyals amb les mans i amb el mocador del nas i fins i tot amb el barret que duia al cap.

Va semblar que Gepeto, per bé que era molt lluny de la platja, va reconèixer el seu fill benivolgut, perquè ell també va alçar el barret i el va saludar i, mitjançant els gestos, li va fer entendre que li agradaria tornar enrere, però que el mar estava tan mogut que li impedia d'usar els remis i de tornar a terra.

De sobte, va venir una terrible onada i la barca va desaparèixer. Tots esperaven que la barca tornés a la superfície, però no es va veure més.

—Pobre home! —van dir aleshores els pescadors que s'havien aplegat a la platja. I, salmodiant una oració a mitja veu, van començar a tornar-se'n cap a casa.

Quan heus ací que van sentir un crit desesperat i, girant-se cap arrere, van veure un xiquet que, des del cim d'un escull, es llançava al mar exclamant:

—Vaig a salvar mon pare!

Pinotxo, com era tot de fusta, surava fàcilment i nadava com un peix. Ja hom el veia desaparèixer baix l'aigua, portat per la força de les onades, ja reapareixia traient una cama o un braç de l'aigua, a gran distància de terra. A la fi, el van perdre de vista i no el van veure més.

—Pobre xicot! —van dir aleshores els pescadors que s'havien aplegat a la platja. I salmodiant una oració en veu baixa se'n van tornar cap a casa.

colzada, Pinotxo es va guanyar de seguida l'estimació i la simpatia de tots els xicons de l'escola. Tots li feien infinitat de festes i tots se l'estimaven en l'ànima.

I fins i tot el mestre se'n meravellava, perquè el veia aplicat, estudiós, intel·ligent, el primer sempre a entrar a escola, l'últim a alçar-se en acabar la lliçó.

L'únic defecte que tenia era el d'eixir amb massa companys, entre els quals hi havia molts pillets, ben coneguts per la seua poca gana d'estudiar i de comportar-se honestament.

El mestre li ho advertia tots els dies i tampoc la bona Fada deixava de dir-li-ho i de repetir-li-ho moltes voltes:

—Alerta, Pinotxo! Els teus amigots d'escola més prompte o més tard acabaran per fer-te perdre l'amor per l'estudi i, potser també, et causaran alguna desgràcia.

—No hi ha perill! —responia la titella, alçant-se de muscles i tocant-se amb l'índex enmig del front, com aquell que diu: «Aci dintre hi ha molt de coneixement!»

Però va passar que un bon dia, mentre anava cap a escola, es va trobar amb la colla dels companys que deïem, els quals, acostant-se-li, li van dir:

—Saps la notícia?

—No.

—Ha arribat a la costa un Ca Mari més gran que una muntanya.

—De veres?... Serà el mateix Ca Mari de quan es va ofegar el meu pobre pare?

—Nosaltres anem a la platja a veure'l. Te'n vols venir tu també.

—No, jo me'n vaig a escola.

—Què se't dona a tu l'escola? A escola ja anirem demà. Amb una lliçó de més o de menys, un continua sent el mateix ase.

—Què dirà el mestre?

—Que diga el que vulga. Li paguen precisament perquè remugue tot el dia.

—I ma mare?

—Pinotxo.

—Quin Pinotxo?

—La titella, estic a casa amb la Fada.

—Ah, entesos —va dir el Caragol—: espera'm aci, que ara baixe i t'obric.

—Afanyeu-vos, per favor, que em more de fred.

—Fill meu, jo sóc un caragol i els caragols mai no tenen pressa.

Així va passar una hora, en van passar dues, i la porta no s'obria, per la qual cosa Pinotxo, que estava tremolant de fred, de por i també a causa de l'aigua que duia al damunt, es va armar de valor i va tocar una altra volta, però ara més fort.

Davant aquell segon colp, es va obrir la finestra de la planta baixa i s'hi va abocar el Caragol d'abans.

—Caragol boniquet —va exclamar Pinotxo des del carrer—, fa dues hores que estic esperant! I dues hores, aquesta nit tan dolenta, es fan més llargues que dos anys. Afanyeu-vos, per favor.

—Fill meu —li va respondre des de la finestra aquella bestiola tota pau i flemma—, fill meu, jo sóc un caragol i els caragols mai no tenen pressa.

La finestra es va tornar a tancar.

Van tocar les dotze, la una, les dues, i la porta encara tancada.

Finalment Pinotxo, perdent la paciència, va aferrar amb ràbia el picaporta per tal de pegar un colp que fes retronar tot l'edifici. Però el picaporta, que era de ferro, es va convertir de sobte en una anguila viva que, relliscant-li de les mans, va desaparèixer a un rierol d'aigua format al bell mig del carrer.

—Ah, sí? —va exclamar Pinotxo cada volta més ofuscat per la colera—. Si el picaporta ha desaparegut, continuaré tocant a foc i a sang.

I tirant-se un poc cap arrere, va pegar una solemníssima puntada de peu al portal de la casa. El colp va ser tan fort que va penetrar mig peu en la fusta. Tractar de traure'l va ser un esforç

—Seguríssim!

—Però ho saps segur que les vacances comencen el primer de gener i acaben el darrer dia de desembre?

—Seguríssim!

—Quina meravella de país! —va repetir Pinotxo escopint, com si això li servís com una mena de consol. Després, decididament, va afegir tot de pressa:

—Doncs, adéu-siau, bon viatge.

—Adéu.

—Quan marxareu?

—Dins de poc.

—Quina llàstima! Si només faltàs una hora per a la partida, seria capaç d'esperar-me.

—I la Fada?...

—Ara ja he fet tard... i tornar a casa una hora abans o després és igual.

—Pobre Pinotxo! I si la Fada et bonega?

—Què hem de fer! La deixaré que em bonegue. Quan m'haurà bonegat a gust, callarà.

Mentrestant, ja s'havia fet de nit, nit fosca. De sobte van veure que a la llunyania es movia una llumeneta i van sentir un so de cascavells i de trompeta, tan subtil i apagat que semblava el xualet d'un mosquit.

—Heus-lo ací! —va exclamar Lutzinyolo, aixecant-se.

—Què és? —va preguntar a mitja veu Pinotxo.

—És el carro que ve per mi. Aleshores, vols venir, sí o no?

—És cert —va preguntar la titella— que en aquell país els riquets no tenen cap obligació d'estudiar?

—Mai, mai, mai!

—Quina meravella de país, quina meravella de país, quina meravella de país!

Davant aquell segon colp de tralla, Pinotxo, per prudència, va callar i no va dir res més.

Mentrestant, la quadra va ser tancada, Pinotxo es va quedar sol i, com feia moltes hores que no havia menjat, va començar a badallar de fam. I badallant obria de bat a bat la boca, que semblava un forn.

A la fi, no trobant res més al pessebre, es va resignar a mastegar un poc de fenc. I en mastegar-lo bé va tancar els ulls i se'l va tragar.

«Aquest fenc no és dolent —va dir-se després—, però tant de bo hagués continuat estudiant!... A hores d'ara, en lloc de fenc, podria menjar-me un cantell de pa i un bon bocí de llonganissa. Què hem de fer!...»

L'endemà, quan es va despertar, va buscar de seguida al pessebre un altre poc de fenc, que no va trobar, perquè se l'havia menjat tot la nit anterior.

Aleshores va pegar un mos de palla tallusquejada, però mentre la mastegava es va adonar que el seu sabor no s'assemblava gens ni a l'arròs a la milanesa ni als macarrons a la napolitana.

—Què hem de fer! —va repetir mentre continuava mastegant—. Que almenys la meua desgràcia pugui servir de lliçó a tots els xicons desobedients que no tenen ganes d'estudiar. Què hem de fer!... Què hem de fer!...

—Com que «què hem de fer!» —va exclamar l'amo, que entrava en aquell moment a la quadra—. És que tu creus, ruquet bonic, que t'he comprat només per a donar-te de beure i menjar? T'he comprat perquè treballes i em facis guanyar molts doblers. Vinga, doncs, valent! Vine-te'n amb mi al circ i allà t'ensenyaré a saltar els cercols, a trencar tonells de paper amb el cap i a ballar el vals i la polca dret sobre les potes de darrere.

El pobre Pinotxo, amb gust o per força, va haver d'aprendre totes aquestes meravelles. Però, per aprendre-les, li van fer falta tres mesos de classes i uns terribles colps de tralla.

Finalment va arribar el dia en què el seu amo va poder anun-

mar és tranquil i hom s'hi veu com de dia. Veniu, doncs, pare, darrere de mi i dins de poc ens haurem salvat.

En un tres i no-res van pujar per la gola del monstre mari i, en arribar a la immensa boca, van començar a caminar amb la punta dels peus per damunt de la llengua, una llengua tan ampla i llarga que semblava el vtarany d'un jardí. I ja estaven a punt de fer el gran bot i de llançar-se al mar a nadar, quan en el moment més delicat el Ca Mari va esternudar i fer un moviment tan violent que Pinotxo i Gepeto es van veure empesos i reballats novament al fons de l'estómac del monstre.

De l'enorme colp que van pegar en caure, el ciri es va apagar i pare i fill es van quedar a fosques.

—I ara què? —va preguntar Pinotxo posant-se seriós.

—Ara, fill meu, estem perduts.

—Per què perduts? Doneu-me la mà, pare, i aneu amb cura de no relliscar.

—On em condueixes?

—Hem d'intentar la fuga novament. Veniu amb mi i no tingueu por.

Dit això, Pinotxo va agafar son pare de la mà i, caminant amb la punta dels peus, van tornar a pujar junts per la gola del monstre, després van travessar tota la llengua i van saltar les tres files de dents. Abans, però, de fer el gran bot, la titella va dir a son pare:

—Pugeu a coll a la meua esquena i abraceu-me ben fort. De la resta, me n'ocuparé jo.

Tan bon punt Gepeto es va acomodar bé a l'esquena del seu fill, Pinotxo, molt segur de si, es va llançar a l'aigua i va començar a nadar. El mar era tranquil com una bassa d'oli, la lluna lluia en tota la seua claror i el Ca Mari seguia dormint amb un son tan pregon que no l'hauria despertat ni una canonada.

—Recolzeu-vos al meu braç, benivolgut pare, i anem-hi. Caminarem a poc a poc com les formigues i, quan estiguem cansats, descansarem pel camí.

—On anem? —va preguntar Gepeto.

—A cercar una casa o una cabanya, on per caritat ens donen un bocí de pa i un poc de palla per fer-la servir com a llit.

Encara no havien fet cent passes quan van veure, asseguts a la vora del camí, dos éssers malcarats, que estaven allà demanant almoïna.

Eren el Gat i la Rabosa, però no se'ls reconeixia com els d'abans. Figureu-vos que el Gat, a força d'aparentar ser cec, havia acabat tornant-se cec de debò. I la Rabosa, envellida, arnada i feta malbé d'una part, ja no tenia ni cua. En efecte, aquella trista lladra, caent en la més absoluta misèria, es va veure obligada a vendre fins i tot la seua bellíssima cua a un mercer ambulat, que li la va comprar per a fer-se un espantamosques.

—El Pínotxo —va cridar la Rabosa amb veu de llàstima—, tin caritat d'aquests dos pobres malalts.

—Malalts! —va repetir el Gat.

—Adéu-siau, calaveres! —va respondre la titella—. Em vau enganyar una volta, però ja no m'hi fareu caure més.

—Creu-t'ho, Pínotxo, ara som pobres i desgraciats de debò.

—De debò! —va repetir el Gat.

—Si sou pobres, us ho mereixeu. Recordeu el refrany que diu: «Els doblers robats mai no donen fruit». Adéu-siau, amics!

—Tin compassió de nosaltres!

—De nosaltres!

—Adéu-siau, amics! Recordeu el refrany que diu: «Els diners del sagristà cantant vénen, cantant se'n van».

—No ens abandones!

—... ones! —va repetir el Gat.

—Adéu-siau, amics! Recordeu el refrany que diu: «El qui roba l'abric al seu amic, sense camisa sol morir».

Després va anar a mirar-se a l'espill i li va semblar que era un altre. No hi va veure reflectida la seua acostumada imatge de marioneta de fusta, sinó la llesta i intel·ligent d'un bon xicot amb els cabells castanys, els ulls blaus i un aire alegre i festiu com unes Pasqües florides.

Enmig de totes aquestes sorpreses que se succeïen unes a altres, Pinotxo ja no sabia ben bé si estava despert de debò o si encara somniava amb els ulls oberts.

—I el meu pare, on és? —va exclamar de sobte. Entrant a la cambra del costat, va trobar Gepeto sa, vivaç i de bon humor com abans. L'home havia reprès el seu ofici d'ebenista i justament estava dissenyant un bellíssim marc adornat de fullam, flors i cabets de diversos animals.

—Traieu-me una curiositat, pare: com es pot explicar tot aquest canvi sobtat? —li va preguntar Pinotxo penjant-se del seu coll i cobrint-lo a besades.

—Aquest canvi sobtat a casa nostra és tot mereixement teu —va dir Gepeto.

—Per què mereixement meu?

—Perquè els xicons, quan es tornen de dolents a bons, tenen la virtut d'adquirir un aspecte nou i somrient, fins i tot dintre de les pròpies famílies.

—I el vell Pinotxo de fusta on s'haurà amagat?

—Heus-lo aci —va respondre Gepeto i va assenyalar una titella gran, recolzada a un seient, amb el cap girat cap a un costat, els braços caiguts i les cames creuades i plegades per la meitat, que semblava un miracle que pogués estar dreta.

Pinotxo es va girar a mirar-la i, després de veure-la un poc, va dir entre ell amb una grandíssima complaença:

«Que lleig era, quan era una titella! I ara que content estic d'haver-me convertit en un xicot formal!»

